Gemeenschap De Hooge Berkt

Eerste lezing Jona 3 : 30 – 4,11
Evangelie Matteus 20 : 1 – 16
Datum 20 september 2026
Door Tineke C.M. Renkema-Boersma

Wie is Jona?

De naam Jona betekent duif en we weten dat de duif staat voor vrede en verzoening. Dat is hoe Jona bestemd is. God vraagt juist hem naar de stad Nineve te gaan, een stad waar geen sprake is van vrede, een stad waar kwaad schreeuwt naar kwaad. Hij moet de inwoners daarmee van Godswege confronteren en hen aanzeggen dat hun gedrag bepaald niet zonder gevolgen zal blijven. Jona zit bepaald niet te wachten om gehoor te geven aan die stem die hem roept om juist met deze boodschap naar Nineve te gaan. Het is een allesbehalve aantrekkelijke opdracht. Jona slaat op de vlucht, weg van die stem, weg van dat woord van de Heer, weg van die opdracht, uiteindelijk weg van hoe hij bedoeld is. Maar wil er ooit vrede zijn, dan zal het kwaad moet worden aangekeken. Jona verbergt zich. Hij slaat op de vlucht en scheept zich in op weg naar Tarsis.

We kennen het verhaal: God laat Jona niet ontkomen aan zijn roeping! Door een hevige storm dreigt de boot te worden overspoeld. Dan staat Jona op, ja opstaan en stelt hij aan de bemanning voor om hem overboord te gooien, wetend dat hij de oorzaak is van deze bedreigende situatie. Hij geeft zijn leven om de bemanning te redden. Jona wordt gered, ja na drie dagen, uit de buik van de vis, en krijgt alsnog de opdracht de inwoners van de stad Ninevé aan te klagen vanwege hun kwaad. En zij bekeren zich! En God laat hen in leven! Jona is boos op die God van genade! We kunnen ons er iets bij voorstellen En al die doden dan, alle mensen die geleden hebben onder machten die hen dwongen. Zoveel kwaad, zoveel kwaad, hier en nu, en dan toch.... Ja, en dan toch ondanks alles, in leven worden gelaten? Geen kwaad met kwaad vergelden? Ja! Ja, maar niet zonder meer. Het vraagt omkeer, anders leven, breken met het onrecht Ja, zo is God, zo overkomt hij jou en mij!.. Jona een geroepen mens, terugdeinzend voor zijn roeping, om zich dan helemaal te geven.

Ook in het evangelie van Matteus gaat het om roeping. Maar hier is er geen sprake van weerstand, zoals dat in eerste instantie bij Job het geval was, maar van een groot verlangen, een levensnoodzaak, om geroepen te worden, om te kunnen, werken in de wijngaard. Hier is het juist dat verlangen dat wordt beproefd. Zal ik mogen werken in de wijngaard? Zal er voor mij vandaag genoeg zijn om van te leven?

De gelijkenis die Jezus vertelt heeft als oogmerk het koninkrijk van de hemel, dat rijk van Gods menslievendheid, daar waar de liefde stroomt. De wijngaard wordt hier voorgesteld als plaats waar dat rijk wordt opgebouwd door mensen die ernaar verlangen om dat rijk mee op te bouwen. Daar begint het mee. Met dat verlangen. Dat verlangen dat kan ontspringen uit een grote nood, een tekort aan liefde, maar ook uit een vermoeden, hoezeer die liefde die al gegeven is, groeien kan en vrucht zou kunnen dragen. Alles begint bij dat verlangen.

CC BY NC

En daar staan je dan, met dat verlangen op de marktplaats in de hoop dat je uitgenodigd wordt om dat verlangen vorm te kunnen geven, te laten groeien eraan mee te werken, aan dat rijk, om vrucht te dragen. Om te kunnen zeggen: Hier ben ik, beschikbaar.
Je staat daar op die markt, maar niet alleen. Je bent er met anderen. De hoop wordt gaande gehouden doordat je ziet hoe anderen worden geroepen om in de wijngaard te mogen werken.

In dat wachten en wachten en wachten kan er van alles gebeuren, zo stelde ik me het voor. Het verlangen dat diep verscholen zit kan groeien en uitgezuiverd worden.
Wat is het eigenlijk wat ik verlang? Wat was het en wat is het nu? Het kan zwaar worden, een beproeving, je kan boos worden, ontmoedigd raken. Ja, het kan lang duren dat jouw verlangen afgestemd raakt op wie, waartoe je bent, om werkelijk beschikbaar te komen. Wachten, wachten tot de plaats waar je staat heilige grond wordt. Wachten en leren vertrouwen dat je zal worden geroepen niet op jouw, maar op Zijn tijd. Ja, Zijn tijd!

De ervaring leert dat die weg om werkelijk te komen tot onszelf, om werkelijk beschikbaar te komen niet een eenmalige rechte weg is. Wellicht staan we in de verschillende fasen van ons leven opnieuw op de markt met alle gevoelens die daarbij horen.
Maar dan gaat het, om een diepere laag in onze geestelijke ontwikkeling, in onze verhouding tot God en de ander, tot de anderen waarmee we leven, zoals wij hier nu samen bijeen zijn.

CC BY NC